

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Початкове число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові по дні крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редація, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по шні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

Церковні спори на Буковині.

Православна церква на Буковині стала, як звісно, в руках Волохів румунізаційним средством супротив Русинів. Волоські владика постарали ся передовсім виперти Русинів із висших становиск церковної ерархії, відтак зрумунізовано низше духовенство, а оно мало витворювати румунізаторський вплив на руский нарід. Кульмінаційної точки сей напрям досягнув за часів попереднього митрополита Морарія. Допроваджено до того, що Русини вже навіть не хотіли посвячувати ся теологічним студиям і на виділї теологічним було все-го лише кілька богословів, що були Русинами — по імені. Волохи, маючи силу в руках, робили те все тихцем, без розголосу, а на Русинів, що домагали ся справедливої рівноправности в православній церкві що-до літургічного язика і заспокоювання духових потреб народа, вказувано як на ворохобників, агітаторів, уніятів і індеферентів.

Але зі вступленем на престол митрополитий теперішнього владика Аркадія повіяв иньший вітер: дух справедливости і правдивого стараня о благо вірних. Між Волохами закипіло, як в осинім гнізді. Побачили, що з рук їх висуває ся вигідне і skutочне средство румунізації. Зачали ся завзяті напасти против митрополита, які досягнули свій вершок в брутальнім нападі волоских студентів на особу архієрея на черновецькім двірці желізничім. Як в критичній хвилі слабоголови і гувльіси тратять голову і безрадно кидають ся, аби ратувати ся від загибелі, так і буковинські Волохи стратили міру і помірковане перед обличчєм своєї кінчини. Сї давнійше мовчаливі і «поважні» патрони замінили ся нараз в крикливих, напастливих очайдухів.

В страху перед утратою своєї гегемонії в православній церкві, позабули зовсім

на свою давню тактику. Що перше доконували мовчки, не зраджуючи своїх намірів, те гадають тепер осягнути бодай криком і проголошуванем своїх далекосяглих плянів що-до православної церкви на Буковині. Ось що пише дословно черновецька Patria про права, які ніби то належать ся Волохам в сїм напрямку:

«Ми (Волохи) повинні забезпечити і характер історично-національний церкви, що попала в крайну небезпечність через фарси «ausgleichende Gerechtigkeit-y». Церков є після свого ества консервативною і ніхто не сьміє виставляти єї течіям воюючої політики, котра що хвилі вносить і понуряє нові елементи.

Не можемо допустити, аби правительство уважало гідности церковні за політичні прислуги на иньшій поли і не можемо допустити, щоби на перворядні місця діставались індивідуа, що не мають до сих місць кваліфікації, хоч би вони на иньшій, церкві чужім поли, покладали не знати кілька заслуг.

Не можемо й допустити, щоби історичний національний характер церкви змінив ся і став неприродним. **Церков наша є дочкою церкви молдавської, а діставшись під покров Габсбургів повинна бути на далі волоскою.**

Та не тільки традиція й історія, але навіть власні інтереси існування церкви жадають характеру національного волоского. Східна церква є асюди національною і Буковина не може творити виняток в сїм згляді. Нарід волоский в краю є **одинокий елемент піддержуючий церков**, бо він один звязаний традиціями і зріс ся своїм житєм зі східною церквою.

Руский нарід на Буковині, будь він автотонний, чи зайплиий, є елемент припадковий, котрий вагає ся безперестанно меж папством а православем і не може бути під ніяким услівем представителем ха-

рактеру національно-історичного церкви, особливо з тої причини, що доктрина «україонізму», інфільтрує ся тепер рускому народови під покривом правительства, дискваліфікує зовсім сей нарід навіть щоби мати претенсію до репрезентації інтересів церкви східної. В сих двох точках кульмінують постуляти нашої церкви і ми обовязані забезпечити їх всіми легальними дорогами і всіми способами конституційними доти існуване нашої церкви буде обезпечене від всіх впливів шкідливих».

Чого не могли осягнути, коли мали силу і керму буковинської церкви в своїх руках, те хотять тепер сповнити маніфестами. Дарма робота! Розбуджений руский дух народний перебив роботу румунізаторам в половині дороги. До вродженої національної відпорности руского народа прилучила ся ще і руска школа, яка на Буковині є знаменито зорганізована. Такі маніфести показують лише безсильність волоских шовіністів, а зраджуючи їх задушевні бажаня, не тільки що не вийдуть на шкоду Русинам, але переконують ще і ті одиниці з між Русинів, що ставали по стороні Волохів, уважаючи їх заборолом що до рішаючого впливу в ерархії за стараня коло независимости і добра православної церкви.

Але ся довголітна борба на церковнім поли відобеть ся некористно на стані самоїж православної церкви. В румунізаторськім засліпленю надавано рускі парохії священникам, що не уміли і слова по руски і не могли проповідати слово Боже так, аби оно приняло ся в серцях вірних. При виборі священників не оглядяно ся строго на їх кваліфікації та не держано ся дисципліни—вистарчало бути Волохом, аби власть на всякі недостатки і промахи дивила ся через пальці. А наслідком сего стало що православне духовенство на Буковині утратило всякий вплив між народом; між ним жи-

11

НАТАЛЯ

або

ДВІ ДОЛІ РАЗОМ.

Поєма Михайла Макаровського.

ПІСНЯ ТРЕТЯ.

БАТЬКО.

(Далі).

Одспівавши, заніміла, — очі протирала,
180 А за сю така-ж другая іриця казала:
«То-ж пани, а то й козацтво як бенкетувало?
На весіллі хліба, солі де не доставало?
Хто не пив, не їв, нудив ся, не видав достатку?
Де понам, або музикам не бувало взятку?
Ох! тоді годили людім, хлібом засинали,
А в горілці й варенусі тільки не купали;
Не дивили ся чи родич, чи чужий приходить;
Всяке тут було шанобу по собі находить.
Всюди лежні перепіці і мишки самі,
190 Не із суржикю ліпили, — суже пухові,
Із пшениці, що точилась у решетах, мплась,
Поки чистая як сонце й сьвітла становилась.
Короваї і великі і нарядні бгали,
Малювали і шумиху зверху накладали.
А ділили? не крихтами, як тепер ведеть ся.
І старим було, і діткам шмаття достаєть ся.
Од чого-ж такі достатки за сотень водились?
Од того, що не гуляли, день і ніч трудились,

То на полі, то в господі; лігма не лежали;
200 Зароблене, туго, цупко про запас держали;
Під ятками не блукати і попід шинками
Чоловіки не сварились, з добримі жінками.
Старино моя сьвятая! де ти, де дівалась?
Я на сїм без тебе сьвіті для нудьги зосталась!»
Ще хотіла щось казати, но їй рот зажав ся,
Всі сльозами облили ся, — а Рудяк озвав ся
(Що на Ліві Дніпровской був не раз в поході.
А у Зорі під весілля порав ся в господі):
«Ге!» сказав він: «ви обидві де-що проминули:
210 Тільки про іду й напшток сяк так натякнули,
А які дива робились? беседа не знає;
Хай-же слуха і козацьку славу памятає!
За сотень пани, гулявши сватання й весілля,
Довго, довго не збували із голов похмілля;
День і ніч вони крутились, то лилась сливянка,
Варенуха, спотикайло, сахарна палянка,
Пиво добре задніпровське, виборна дулівка,
Каливівочка, вишнівка, парничок, тернівка,
Горілок, які бували, не переказати;
220 Іх тепер понам, дворянам і купцям не знати.
Окрім добрих капелянців, грали на бандурі;
Школярі з дяком співали псалми за хавтури,
Із вертепа представляли чудасію всяку:
Ірода козак мережив кієм як собаку;
Тим-же кієм тасував він смерть суху, безносу,
І жидівку окаянну і простоволосу.
Се в будинках, а на дворі козаки стояли,
На суремки гарно грали, із рушниць стріляли,
Другі з мушців гатили, а в ночную пору
230 Огнища, бочки валили, то хворост у двору.
Коли сив женивсь козацький, она замуж бралась,
Той в жупан, а ся у контуш любо одягалась;

вуть тисячні насмішливі проповідки та оповідання про «бородатих попів», лучають ся часто поруханя, а навіть і побої священиків. Не розуміючи волоского богослуженя, не маючи пошани для волоских попів, православні Русини, коли хотять щиро помолити ся Богу, без соблазну і огірчення — їдуть до унійської церкви, если є яка в сусідстві. З сего роблять румунізатори закид православним Русинам, але самі мусять вдарити ся в груди, та признати, що се є природні наслідки їх власної вини.

Так зрозумів ситуацію буковинської православної церкви новий владика Аркадій. Осіяний духом правдивої побожності і стараня о добро поручених своїй духовній ошці вірних, митрополит Аркадій розуміє інакше своє становище, як єго попередник: бути пастирем і оборонцем церкви, а не пропагатором румунізації. На напасти, які посипали ся за те на него з волоскої сторони, відповів пастирским посланієм з дня 31. липня, з якого віє дух християнської любови і справедливости. Часть сего посланія подала «Буковина» в останнім числі; ми подамо єго пізнійше в цілости.

Промислова школа у Львові.

Для інформації образуючій ся ремісничій молодіжці подає п. В. Нагірний в «Ділі» плян науки і усліва прийнята до ц. к. промислової школи у Львові, після оповіщень дирекції сеї школи.

Школа промислова складає ся з двох груп т. є. з курсів з наукою цілорічною і з курсів з наукою піврічною.

На курсах з наукою цілорічною можна виобразувати ся по трех роках: 1) на слюсаря будівляного, 2) на столяра будівляного; а по чотирох роках науки: 1) на столяра артистичного, 2) на столяра меблевого, 3) на токаря, 4) на різьбяря декорацийного, 5) на маляря комнатного і декорацийного, 6) на сницаря. — Укінчені ученики можуть дістати абсолюторії, котрі по мысли розпорядження міністерского уповажнюють їх до отвореня і самостійного веденя: слюсарства, столярства, токарства і малярства комнатного. Ученики відділів різьбярства декорацийного і сницарства можуть також одержати абсолюторії, хотия до отвореня промислу різьбярського або сницарського управненя не потребують. — Наука на више наведених відділах треває від 15. вересня до 15. липня кожного року.

На курсах з наукою піврічною можна набути потрібних відомостей по пяти піврічних засновах щоденної науки до зложеня державного іспиту на концесіонованого майстра мурар-

ского, а по чотирох піврічях зимових на концесіонованого майстра тесельского або каменарского. — Наука на тих курсах треває від 1. падолиста до 31. марта.

Наука коронкарства треває три, а гафтарства чотири роки.

Оплати шкільні для учеників і учениць звичайних: а) 1 зр. вписового на цілий, 2 зр. оплати за науку на кожний піврік. Хто хоче вчити ся рисунків або модельованя, платить 5 зр. за цілий рік. — б) Надзвичайні учениці гафтів і коронок платять 1 зр. вписового на цілий рік і по 5 зр. піврічно. — На відділах, де є робітні, складають ученики ще по 3 зр. кавції, котра по укінченю науки звертає ся їм. Бідні, спосібні і пильні ученики і учениці можуть бути пощаджені від другого півроца шкільного на першій курсі увільнені від оплати за науку. Від вписового і кавції не увільняє ся нікого. Вписове і оплата за науку вносить ся в першій піврічю шкільній зараз при вписі, в другім піврічю до 14 двів по розпочатю курсу. Ученики заняті в робітнях шкільних (слюсарских, столярских, сницарских, різьбярских і малярских) обовязані мати по дві блюзи робітничі по і два рушники. Знарядя і сирі материяли для слюсарів, столярів, токарів і сницарів достарчає школа безплатно.

В краю самім а особливо між Русинами дає ся відчувати нехучий брак добре вишколеного і образованого ремісника та промисловця тому-то Товариство «Руска Бурса ремісничя і промислова» підняло тую справу і хоче доложити всіх старань, щоби сей брак усунути. Посредством державної школи промислової у Львові не один охочій молодий чоловік може здобути собі добрий кусок хліба, а край зискає добре вишколеного ремісника і промисловця та чей вже раз дійде до того, що не будемо запозичати ся у заграниччю...

Тут додам ще й то, що вже тепер кількох пильних і спосібних учеників сеї промислової школи знайшло заробіток в нашім «Товаристві для розвою рускої штуки» та й Товариство «Руска Бурса ремісничя і промислова» буде докладати свого стараня, аби талановиті молоді люде не марнували ся.

Процес Драйфуса.

На вчерашній розправі не бракувало також сензаційних моментів. Засипаний питаннями адв. Ляборіого генерал Мерсіє признав ся вкінці, що в хвили засудженя Драйфуса не було нічого більше, щоби доказувало єго вину, як тільки бордеро. Ляборі запитав єго, чи в р. 1894 предсідателеви суду воєнного видав розказ, щоби тайні документи передав трибуналові. Мерсіє: Розказу не дав я, бо я не мав до того права, але дав я до-сить виразний моральний розказ. Дальше за-

давав Ляборі Мерсієрови багато питань, на котрі Мерсіє по більшій части нічо не відповів. З дальших відповідей Мерсієра виходить, що Драйфуса арештовано зараз, коли лише довідало ся, що згнули якісь документи з міністерства, а цілком не старали ся навіть розслідити справу, чи він винен, чи ні. Пізнійше прийшла черга на депешу італійского атташе Паніцардіого, що єї вислав зараз по арештованю Драйфуса до свого правительства. Депеша є була цифрована; отже при відчитуваню були два толкованя. Одно урядове, після котрого Паніцарді запитував правительство, чи Драйфус дійсно зраджував на користь Італії, чи ні. Друге толковане півурядове, зладжене через ді Патіого, котре Драйфуса цілком категорично називає зрадником. Отже ходило тепер передовсім о те, длячого ген. Мерсіє до тайного досієр долучив фальшиве толковане депеші, а знищив се офіціальне і правдиве.

В сій справі забрав голос делегат міністерства війни і сказав, що той документ дав був Мерсієрови і признав ся до сповненої похибки. Супроти того предсідатель трибуналу узнав єю справу за скінчену а документ за неіснуючий.

Дальший свідок Роше признав ся, що інтересував ся справою Естергазого, але дістав від міністра війни припорученє, щоби занехав того зі взглядів загальних і приватних.

Слідуючий свідок Міллер оповідав, як в часі арештованя Драйфуса був в Почдамі і в однім з цісарских покоїв знайшов примірник часописи Libre Parole, де синим олівцем було написане «Драйфуса арештовано». На питанє адвокатів свідок сей признав ся, що так цілком певно не знає, чи там було написане, що Драйфуса арештований, може бути, що зле зрозумів або зле прочитав. Веселий настрої у публіки викликав сей свідок сим, що на запитанє адвокатів як виглядає цісарска палата в Почдамі не міг єї жадною мірою описати.

Інтересні були також зізнаня президента суду воєнного з р. 1894 полковника Морель, котрий казав, що заховане ся Драйфуса тоді вже було поправне і рішуче. Від першої хвилі, коли єго арештовано уважав ся він цілком невинним і все о своїй невинности запевняв воєнний суд. Дальше оповідав, що того самого дня як почала ся розправа, дістав пачку документів від ді Патіого. Ді Паті просив єго в імени міністра, щоби ті документи передав воєнному трибуналові. Він однак навіть не дивив ся на ті документи, бо вже від разу був переконаний о вині Драйфуса.

На кінці вчерашньої розправи наступило серед напруженої уваги в аудиторії переслуханє Мерсієра, котрому Ляборі задавав питання. Під час сего не обійшло ся без острих перепалок між предсідателем трибуналу, правительственным комісарем і оборонцем. Зараз на вступі

В понеділок не очіпок, а карабик мала,
Або булію кибалку любо надівала;
Свекра і свекруху штила, дівера й зовицю;
Чоловіка вік любила, не неслась в дурницю;
Честь тоді сьвятилась дуже, накриток карали,
Коси різали блудяжкам, в погріб запірали;
Другі у кова стояли, год не причащались,
240 Всі їх як чуми лихої на селі цурались.
Мова ся дівчат смугила, иньші червоїли,
Матері, батьки кривились і баби синіли.

Темна нічка настигала, — сонечко сідало;
На дворі народу меньше і в оселі стало.
Иньші волю нагулявшись, кинулись в гесподу;
Затопили печі в хатах, то пішли по воду,
То гусій, або утяті з річки залучати,
То на царину збирались череду стрічати.
Пил великий закурів ся, скот пустив ся з ревом;
250 Тихая роса сідала над зелом і зревом.
Тут то саме у Тараса коровай ділили,
За вечерю бояри дружечок гулили;
Подавали їм по чесну, а сами ковтали,
Або з рук їх яку небудь страву виривали.
На дружок пісні сьпівала Краля Кадькалівна,
Із бояр же, глузовала Вівдя Стукалівна.
От проява! і трунити мабуть уродилась,
І сьмішне що небудь видать мов у школі вчилась.
Квітку хоть кому пришити, х тро насьміять ся,
260 Віть за віть отдати з толком, мудро одгрязать ся —
Удаль, голос, всяку тямку як лисця мала;
Нікого не минувала, всіх одглузовала,
І сьвітільку, хтоб п думав? збила з пантелику,
Говоруху і на глузи знаху та й велику!
По вечері-ж все замерло, тихо, глухо стало;
Реготання, сьпів і крику мов і не бувало.
Порозходились дівчата, хлопці вийшли з двору;
Зачинили, засьлівавши, приданка комору;

Тип тягла ся довго, довго; жіночки зглядались;
270 До других шептали де-що; часом осьміхались...
Но от гомін обізвав ся; отдали ся пієні;
Разом всі залепетали, так як благовієні;
Пан дружок лигав варену, свашка підхлеснула,
Чемеричка мабуть чвертку разом хлебонула;
Мозок всім їм закрутив ся, дур напав од хмелю;
Поскидали і одєжу з полу і постелю;
Кинулись на стіл на лаву, стали гарцювати,
Бить горшки, черепя в двері кидать і гукати;
Повнесли ся за ворота; по селу шатались;
280 Розсипались в разноцію і унять збирались;
Бігали селом, гукали аж до сходу сонця,
А тоді вертались знову пити до погонця.
У причілка його хати, на високій латі
Плахта висіла червона, а за те у хати
Харитина варенухи справді не жаліла,
Чемеричці шовк на квітки різати веліла,
Роздавала їй пришила так, як попадалось,
І багатим і убогим, всякому досталось.
Як дружок-ж нести попови здумав перепієць,
290 То Тарас сунув на його сконковий червінець;
Походну опять заграли і отець і мати
Вряжають молодую в церкву — покривати.
Се недовго волокло ся, — любочку покрили;
Всі про неї, як про диво, глядя говорили;
Бо в дівках була хороша тут-же краща стала:
Брови й цюки чепуруха мов підмалювала,
На головонці очіпок мала грезетовий,
Поверх його-ж не намітку, а платок шовковий;
Юпка байкова червона мов на їй горіла,
300 Добра плахта і запаска стлала ся до діла,
А наместо гарне, гарне, мабуть з Царєграду
Виніє батько і підсунув до того наряду.

(Конець буде.)

коли Ляборі заповів, що буде переслухувати Мерсієра, підніс ся правительственный комісар і сказав, щоби дав спокій такій дискусії. Ляборі: Що ви хотіли через те сказати? Комісар: Моя увага хіба нікого не здивує. Ляборі: Прошу виражатися яснійше. Я взагалі від вас жадних уваг не приймаю. По сім звернув ся Ляборі до Мерсієра і запитав: Чи крім бордеро був ще який иньший документ, щоби доводив вину Драйфуса? Мерсіє: Властиво не було більше, але були підозріння. Ляборі: Підчас переслухання вас пане генерал не було мене тут в сій салі, отже хотів би знати в який спосіб Драйфус міг довідати ся о цілком тайних документах? Мерсіє: Алеж він міг знати о всіх справах і міг знати то, чого Естергази не міг знати. Ляборі: Я позволю запам'ятати собі сі слова: «він міг». Для чого ви пане генерал не зробили протоколу о признанню ся Драйфуса до вини перед Ренавільтом? Мерсіє: То не мало би жадного значіння. Потім розвинула ся довга і широка дискусія над двома толкованнями депеші італійського атташе, з котрих одна автентична а друга сфальшована через ді Патіого. На запитанє Ляборіого чи приймає Мерсіє відвічальність на себе за фальшовану депешу через ді Патіого, Мерсіє нічого не відповів. На сім переслухання замкнуто розправу.

НОВИНИ

— **3 руского Товариства педагогічного.** Комітет дівочого інституту у Львові подає до відомости, що в своїм гарно урядженім інституті має ще місце для кількох панночок.

— **3 руского Товариства педагогічного.** Вписуватись до рускої дівочої школи віділової при ул. *Вірмезькій ч. 2.* можна в днях 29, 30 і 31. н. ст. сернія від години 9. до 12. рано.

Замісцеві можуть висуватись письменно під адресою Товариства. Рік шкільний розпочне ся 6. н. ст. вересня.

— **В личній справі** просять нас о поміщенє: В однім з послїдніх чисел «Руслана» вичитав я допис зачерпнєну з «Галичанина», що якийсь маститий патріот захиляє інститут для руских дівчат в Вайсвассер на Шлеску і що я маю бути ніби то агєнтом, котрий вербує туди рускі дівчата. В обороні моєї чести мушу відповісти, що я є вправді агєнтом, але агєнтом «Дністра» а не вербінку руских дівчат до Німців. Мотиви, які спонукали мене дати мою дитину на якийсь час під опіку законниць в Вайсвассер не надають ся зовсім до публичного трактованя по газетах, але яко член руского народу знаю, які обовязки я і мої діти маюють вглядом свого народу. І знаю також велику вагу національного вихованя і кожним здобутком на полі шкільництва і вихованя молодого покоління радію щирим серцем і буду ся чув дуже щасливим, коли приїду в то положенє, що я і мої діти будуть могли користати з тих культурних придбань руского народу. *О. Михайло Левітський, парох Шурович.*

— **Львівска учительска конференція** розпочала ся вчєра рано богослужєнем в волоскій церкві і латиньській катедрі. Півнійше учасники зїбрали ся в школі ім. Сташїца, де їх повитав промовою член ради шкільної радник п. Барановський і новоіменованій краєвий інспектор Токарський. Народи відложено однак до 4. год. по полудни а п. Барановський запросив учасників на похорони бл. п. др. С. Дністрянського.

— **Краттер хоче показати ся великим джентельменом** і звертає поволи загарбан гроші. За посередництвом австрійського конзула в Новім Йорку звернув він 5000 долларів (12.000 зр.) до львівського суду карного, щоби заспокоїти п. Пєгловського і Я. Тарновську. Вправді чесний адвокатик винен їм більше, але они раді, що і тільки могли видерти.

— **Любовна трагєдия.** Вчєра рано завїзвано в Кракові стацию ратункову до лісу під Підгірем до лісничого Адамовича і 15-літної дівчини Тінг. Дівчина вже не жила а лісничий давав слабі знаки жита. Коли припродажено єго до притомности сказав, що родичі дівчини не хотїли позволити єї, щоби за нього вийшла, для того они разом утїкли. Поєтановили разом умерти. В тїй цілі стрїлив Адамович два рази до улюбленої дівчини. Друга куля трафїла в саме серце і дівчина умерла. Тодї Адамович стрїлив третій раз до себе. Нема найменшої надїї, щоби удержати єго при житю.

— **Заговор на короля Міляна.** Радикальна партія оповіщає нові подробиці відносячі ся до згаданого заговору, що дав королеви Мілянови добру нагоду оказати перед євїтом своє здічїне і пімстити ся на своїх противниках. Цїлком категорично заявляють радикали, що замах замовив сам король, а головними комедиянтами єго були Пєра Теодорович і Пєра Узєляч. Між першими арештованими находив ся адвокат

Живалович, що ще перед заговором боронив одного радикала, обжалованого перед судом за розширюванє брошури «Демон Сербїї». Сїм вже стягнув зїн на себе ненависть короля Міляна — друге, що королеви не подобало ся то ще, що раз в церкві кинув Живанович на тацу більше грошей як Мілян. Здічїне Міляна найліпше ілюструє обходженє єго з арештованими. І так Живаловича казав закувати в кайдани, звязано єму руки і ноги а у ногах мусїв єще тягати кулю ваги 25 кг. Бувший міністер Тавшанович мусїв у ногах тягати таку саму кулю. Допєрва пізнійше замінили єму на лекшу. В перших 24. годинах по замаху арештовано загалом 200 осіб.

Арештованих, звязаних вкинено до підземних мокрих льохів і довгий час так тримано їх о хлібі і воді, щоби змусити їх дозїзнань.

Всі арештовані мусїли спати на голїй землі, поживу, що їм приносила родина, цілком їм не давали. Натомість головний виновник, Кнезевич, той що стрїляв до короля, дістав вигідну цілю. Ліжко і поживу з готєлю Імперіаль.

Обходженє ся з вязнями є так бруталне, що переходить всякі понятя. Кождий мусить тягати у віг тяжкі кулі а бють їх так, що вмїрають під ударами катів. Попи Алексєй Гич і Міля Паолович зникли без слїду. Нема їх ані в вязниці ані на євїті — мали згинути підчас страшних тортур. З арештованих випущено доперва шістьох але сказали їх на вигнанє з краю.

— Так постуєє Мілян з своїми противниками. Справді можна дивувати ся терпилivosti сербского народу, що не уїмне ся о своїх братів, що не возьме бука і не наженє як пса короля, що радше надає ся на блазна до цирку а не до правліня краєм.

— **Маляри забувають що они в Європі.** Досить часто доходить нас вїстки, як Маляри всіми правними і неправними способами давлять славянські народи у себе і хотять їх винародовити. Недавно ще дістали Словаки від правительства не дуже милий подарунок. Міністерство гандлю відняло поштовий дебіт на Угорщинї словацкій часописи *American Slovenski* що виходить в Новім Йорку. Часописє ся мала багато предплатників між угорскими Словаками, хотяї виходить в Америці.

Наука, штука, література.

Доходить нас вїсть, що один молодий але талановитий музик, наміряє видавати у Львові часопис, присвячену справам музики. Яку велику прислугу зробив би він музикальному рускому євїтови, річ ясна. Згадати належить, що яко додаток до часописи наміряє видавати найновїйші праці руско-українських композиторів. Можна зкзати, що видавництвом таким дали би ми доказ євїнолюбivosti Русинів, та в очах музикального євїта зискали би ми дуже на повазі. Русь напу, котра вправді лежить в середїні цивїлізованой Європи, однак на жалє ся Европа за мало ще пізнала нарід малоруский, а цілком майже не знає красоти, богатства та мелодїйности нашої пісні. Вина сєго лежить по части і по нашїй сторонї. Вправді видавництва творів композиційних маємо, і то можна сказати навіть красні, однак видавництв занимаючих ся справами музики у нас нема. Для того ми дуже радо прийняли би таке видавництво і лише можемо пожелати п. видавцеві скорого зреалїзованя єго пляну, чим певно прислужив би ся немало рускій музиці. *Л. Г. уї.*

Телеграми.

Відень, 25. серпня. Міністер справ заграничних гр. Голуховський, що був на Уграх через якийсь час, повернув назад до Відня.

Цельовец, 25. серпня. Вчєра вечером повторили ся демонстрації іменно перед палатою архїєпископа. Полїция розїгнала демонстрантів. Виступило військо. Богато осіб арештовано.

Париж, 25. серпня. Розїйшла ся поголоסקа, що замордовано президента Любєта. Вієть була безпідставна.

Прага, 25. серпня. Прїїхав ту міністер Дїпавлі. На двірци повитав єго президент праскої палати промислової.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Старий дзвонар.

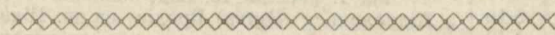
Володимира Короленка.

Стемїло.
Невелике село, котре розляглось над річкою, у гаю, потануло у тїй відмінній сутїні, якою повні весняні зоряні ночі, коли легка мракка, підїймаючись з землі, згущає тіни лучів і застєляє відкриті розлоги сріблясто-голубою димкою... Усе спокійно, задумано, журно.
Село тихо дрїмає.

Вбогі хати лєдвї видїляють неясними зарисами; де-не-де блимають вогні; де-коли рипнуть ворота, загавкає чуйна собака і замовкне; часом з темної маси тихо шумящого гаю видїляють ся постатї пішоходів, проїде їздець, рипне віз. То горожани самотніх гайових виселків збирають ся до своєї церкви стрївати весняне євїято.

Церква стоїть на горбку у самїй середїні виселка. Вікна єї світять вогнями. Дзвіниця — стара, висока, темна — топне верхом у блакїті.

Скриплять щаблі сходів... Старий дзвонар Михаєвич підїймає ся на дзвіницю, і незабаром його лихтарик, неначе взлетївша у повітря зірка, висить у безмірі.

Важко старому злзати по крутїх сходах. Не служать уже старі ноги, постарїв ся він сам, негаразд бачать очї... Час уже, час старому на спокій, та Бог не дає смерти. Ховав сїпів, ховав унуків, проводив у домовину старих, проводив молодих, а сам усе ще живий. Важко! Богато уже раз він стрївав весняне євїято, загубив лік і тому, стїльки раз ждав визначеної години на сїй самїй дзвіницї... І ось знов Бог привїв... Дїдусь підїйшов до просєвіту дзвіницї і спєр ся на поручї. Долї, навколо церкви, маячили у темряві могили сєльських гробків, старї хрести ніби стерегли їх розпростєртыми руками. Де-не-де схилялись над ними берези, ще не вквітанї листом... Звідти з долу лїнув до Михаєвича пахучий дух молодєньких біляшків і подихало журним спокїєм вїчного спання...

Що стане ся з ним через рік? Чи злїзе він знов сюди, на вишку, під мідний дзвін, щоб гучним вдаром розбуркати чуйно-куняющу ніч, чи буде лежать... ген-там, у темному куточковї гробків, під хрестом? Бог знає! Він готов, а поки привїв ще раз стрїнути євїято. «Слава тобі Господи!» шєпчуть старєчі вуста привичайнену формулу, і Михаєвич дивить ся у гору, на горяще мїліонами вогнів зоряєє небо і хрестить ся.

— Михаєвич, Михаєвич! — кличє його знизу дерєнчливий, старєчий голос. Давній роками дячок дивїця у гору, на дзвіницю, аж прїтуляє долоню до морхающих і плачливих очей, але усеж не бачє Михаєвича.

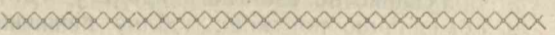
— Чого тобі? Я тут! — відказує дзвонар, схилявшїсь з своєї дзвіницї.

— Хїба не бачиш?

— Не бачу... А не приспїв час ударить? Як тобі здаєть ся?

Обидва дивлять на зірки. Безлїч Божих вогнів блимають їм з високости. Полумяний вїз підняв ся вже височєнько... Михаєвич дума.

— Ні, ще трїшки підожди... ади знаю...

Він знає. Йому не треба годинника. Божї зірки скажуть йому, коли приспїє час... Земля і небо, і біла хмара, спокійно пливуча у блакїті, і темний гай, невиразно шєпчущий долї, і оплески незримої у темряві річки — усе це йому знайомє, усе це йому рїдне... Не дурно тутєчки прожите ціле життя...

Перед ним оживає далеке минулє... Він згадує, як вперше з татком злїв на єю дзвіницю... Господи Боже, як се давно і... як недавно! Він бачє себе білявим хлопчиком; очї його розжєврїлись; вїтер, але не той, що подїймає вулішну пилугу, а якийсь відмінний, високо над землею хитаючийсь своїми безшєлєстними крилами, — розвієє його волосячко... Долї, ген-ген, ходять якісь невеличкі люде, і хатки виселків теж малєнькі, і гай відєсував ся в далину, і кругла поляна, на котрій стоїть виселок, здаєть ся такою великонною, трохи небезмежною.

— Ось вона, уся тут! — усємїхнув ся сивий дїдусь, позирнувши на невеличку поляну.

Так оцє і життя... За молоду кївця її не бачиш і краю... А одже вона всєя, як на долонї, з початку і до самої онтої могили, що облєбовав він собі у кутку гробків... І щож, — слава тобі Господи! час на спокій. Важкий шлях життя пройдеш по правді, а вогка земля — йому нєнька... Незабаром...

(Далї буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить	о годині		відходить	о годині	
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
7:10	з Зимної-води		6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
7:40	з Янова		8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9:10	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		9:25	до Янова	
8:05	на дв. головний		9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
8:15	з Сокала, Рави рускої		9:53	дв. гол.	
1:30	9:00 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокала і Любачова	
11:15	з Ярослава і Любачова		12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята	
1:50	11:55 з Іцкан, Чернівців і Станиславова		2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
1:01	з Янова		9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)	
1:40	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно		3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів	
2:20	5:15 з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:15	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
2:35	5:40 на дв. голов.		3:20	до Янова від 1. мал до 30. вересня вкл.	
5:55	з Сокала, Белзця і Любачова		3:26	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
			5:25	до Брухович	
				до Ярослава	
Ніч					
8:45	6:10 з Кракова (Відня) Самбора, Хирова		6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
6:20	з Іцкан, Сучави		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б. серпня до 10. вересня вкл. щоденно	
7:58	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
8:15	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту		7:10	до Сокала і Рави рускої	
8:14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:20	до Тернополя дворець головний	
9:21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:42	дворець Підзамче	
9:55	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
12:30	10:10 з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		8:35	> > > 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
10:08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		9:10	> > > 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.	
10:25	ра дв. голов.		10:40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
10:30	з Лавочного (Пешту) Хирова		10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
12:10	зі Сколього, Калуша		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
3:05	з Підволочиск на дворець Підзамче		11:32	дв. Підзамче	
3:30	на дворець головний		4:10	до Кракова (Відня, Берлина)	
2:16	6:00 з Кракова (Відня), Самбора, Сянока		5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзд.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банку
Гіпотечного

2 купує і продає
всіх
папери цінні
і МОНЕТИ

по найдешевшій кур-
сі денній не числячи ніякої
провізії.

Рік заснована 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреев. Митроп. і Преев. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженя домашне, скот, господарскі зварили, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроважно. До кінця 1898 року виносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечити ся через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентована від членів і третих осіб по 4%. Удїл членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ». Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошена о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА
комедия в 3. актах з сільського жита.
Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.
Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа
шутка в 5. актах з міського побуту.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР
комедия в 1. актї опрацьована після німецького.
Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно
оповіданє з льотерийних пригод.
Ціна книжки 15 кр.
На поштову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Адміністрация

„РУСЛАНА“ глядає

АНОНСЕРА

Зголосувати ся в Адміністрації (ул. Ліндого ч. 5 гартер)
між годиню 3-ю а 5-ю по полудки.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ
з 30-дневним виповідженєм,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ
з 8-дневним виповідженєм,

а всі иньші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 30-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.